

Ylöjärvi 17.10.2018

Ylöjärven Eläkeläiset perustettiin vuonna 1968. Maailma oli tuolloin hyvin erilainen kuin nykypäivänä. Haluan kuitenkin hetkeksi palata vielä 100 vuotta kauemmaksi ajassa taaksepäin, vuoteen 1870.

Tuolloin 35-vuotias, huonosti opinnoissaan menestynyt, mielenterveysongelmainen ja alkoholisoitunut runoilija ja näytelmäkirjailija Aleksis Stenvall julkaisi ainoaksi jääneen romaaninsa Seitsemän veljestä.

Nyt lähes 150 vuotta myöhemmin häntä juhlitaan kansalliskirjailijanamme. Viikko sitten, keskiviikkona 10.10. vietettiin Aleksis Kiven päivää.

Mitä viestejä Seitsemällä veljeksellä on meille 2010-luvun ihmisille?

Kirjan sanomassa on ainakin kaksi erittäin ajankohtaista teemaa: lukutaito – ja ulkopuolisuus.

Lukutaito oli tärkeää nousevalle kansallisvaltio Suomelle. Sillä iskostettiin kansalaisuutta ja kouluttiin työvoimaa.

Kiven romaanissa kovapäiset Jukolan pojat eivät opi lukemaan. Pojat eivät sopeudu uuteen maailmaan, vaan pakenevat Impivaaraan, jossa heistä tulee yhteiskunnan ulkopuolisia. Siellä he eivät kuitenkaan ajan mittaan pärjää, ja edessä on paluu ihmisten ilmoille.

Maailma ei kuitenkaan ole entisensä. Lukutaidon merkitys on korostunut entisestään, tiedonvälityksen ja syntyvän kansalaisyhteiskunnan myötä. Pojat joutuvat sopeutumaan.

Mitä Jukolan veljesten tarina kertoo meille nykyajan ihmisille?

Kuten 1800-luvun lopun ihmiselle lukutaito muovasi maailmaa, muovaa nykyajan maailmaa digitaalinen viestintä: internet, sosiaalinen media ja eri viestintävälineet.

Päätöksentekijät, hallinto, ja tiedotusvälineet ovat menneet vauhdilla digitaaliseen maailmaan. Kansalaisia kuullaan ja keskustelua käydään netissä. Palveluiden ajanvaraukset siirtyvät nettiin. Kaupanteko siirtyy verkkokauppoihin.

Samalla lähikauppoja lopetetaan ja pankkipalveluiden ja julkisten palveluiden verkostoa karsitaan. Netin ulkopuolella ihmisten vaikutusmahdollisuudet vähenevät.

Onko meistä tulossa digiajan ulkopuolisia? Saavatko digisyrjäytyneet pakata kampeensa ja paeta Impivaaraan?

Ei ole ja eivät saa.

Meidän on ilman muuta elettävä ajassa. Tästä esimerkkinä Ylöjärven eläkeläisten tuoreet nettisivut, josta jäsenet ja jäseneksi haluavat saavat tietoa toiminnasta.

Samalla muistutamme myös siitä, että digitaalisuus ei ole kaikki kaikessa. Edelleen tarvitaan kasvokkaisia kohtaamisia, aitoa läsnäoloa ja ihmisten vuorovaikutusta. Tarvitaan paitsi digiosaaajia – myös digikapinallisia. Teknologia on renkimme, ei isäntämme.

Digikapinallisina voimme muistuttaa siitä, että elämämme helpottamiseen luotu teknologia ei saa vieraannuttaa meitä toisistamme. Emme saa olla teknologian armoilla tai teknologian orjia. Digitalisaatiota ei myöskään tule käyttää puhtaana säästökeinona, vaan digitalisaatiosta saatavat säästöt tulee käyttää kasvokkaisen palvelun lisäämiseen niille, jotka sitä tarvitsevat.

Muistutamme kuntapäättäjiä siitä, että kasvokkaiset kohtaamiset tukevat myös kunnan taloutta. Ikväestö, joka ei käytä nettiä, ostaa palvelunsa ja tavaransa läheltä, omasta kunnasta – ei kansainvälisistä verkkokaupoista. Tämä tukee kunnan elinvoimaa.

Aleksis Kivi olisi ollut kauhistus Suomen nykyiselle hallitukselle, jolle jokainen on oman onnensa seppä – epäonnistunut kirjailija, jota vaivaavat alkoholiongelmat ja mielenterveysongelmat.

Jos Aleksis Kivi eläisi nykyaikana, olisi hän varmasti joutunut aktiivimallin leikkuriin.

Eläkeläiset ry ajaa solidaarista yhteiskuntaa, jossa ihmisen arvoa ei mitata sillä, onko hän vanha vai nuori, kuinka paljon tienaa, mikä on hänen terveydentilansa, tai kuinka hyvin hän käyttää tietokonetta ja nettiä. Kaikilla tulee olla oikeus ihmisarvoiseen vanhuuteen, palveluihin ja toimeentuloon.

Eläkeläistoiminta on myös huolenpitoa toisistamme. Luokaamme yhdessä sellaista toimintaa, johon on helppo tulla mukaan, ja jossa kaikki voivat nauttia yhdessäolosta omana itsenään.

Emme jätä pulaan niitä, jotka eivät digitaalisia välineitä käytä. Päinvastoin, tuemme toisiamme uusien välineiden käytössä. Hyödynnämme uuden teknologian mahdollisuuksia tiedotuksessa, jäsenhankinnassa ja toiminnassa, mutta arvostamme myös ihmisten aitoa kohtaamista ja tekemistä ihmisten parissa.

Ihmisten parissa tekemistä on myös tämä juhla täällä tänään. Olemme laadukkaan ohjelmiston ja hyvän seuran parissa. Toivotaan, että täällä tänään syntyy uusia ajatuksia, mielet virkistyvät ja ihmissuhteet vahvistuvat.

Lämpimät onnittelut 50-vuotiaalle Ylöjärven Eläkeläisille ja hyvää juhlaa kaikille!